

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ címzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

„Kis hirdetések“-ben minden szó 2 kr., egyleti tagoknak 1 kr, lakcimmal minden közlés után még 30 kr.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Áron, Bárány Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: április. — A borászati kongressus. E ő r y T i v a d a r. — Ujabb lépés földhitelintézetünk ügyében. — A buza boronálása. — Hivatalos felültes. — A sovány állatok husának tápértékéről. — A védnövény hatása az alatta levő vetésre. — Uj méhészeti szaklap. — Kertészeti kiállítás Budapesten. — Jó alkalom gyümölcseledásra. — Megyei egyletek működése: Maros-Torda, Fogaras, Kolozsvár. — Piaci árak. — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Április.

Ház és udvar. Megmaradt szénaboglyák és szalmakazlak ismétellen befedtetnek. A téli és tavaszi szelek által megrongált épületek kijavitását megkezdjük.

Kazal és asztagfenékek a trágyadombra szállítatnak, vagy szétterítve nyári almozásra felhasználhatók.

Gulyaálláson meggyült törökbuszszár vagy egyéb szalmaféle kúpokba hányva, nyári tüzelőt pótol.

Legelőkön levő vályuk, kútak, aklok használható állapotba helyeztetnek.

Szántóföld. A tavaszi szántást vetést folytatva bevégezzük.

Veremből és pinczéből a burgonyát kiszedjük, vetésre kiválogatjuk és azonnal eke vagy kapa után elvetjük. A burgonyát vetés előtt, szabad levegőn néhány napra szétterítgetjük és meghervasztjuk, miután a tapasztalás igazolta, hogy a megfonnyasztott burgonya nemcsak minőségre, hanem mennyiségre is tökéletesebb gumót terem.

A törökbuszvetést e hó közepén megkezdjük és pedig szórva, eke után, vagy sorvető géppel. Utóbbi vetésmód azért előnyös, mert a növények sorai kapáló és töltőgető ekével mivelhetők, tehát megkíméljük a közimunkát.

Tököt, paszulyt vethetünk a törökbuza közé.

Zöld takarmányul törökbuszát kevés czirokkal és kölessel most vethetünk. Augustus-september hónapban használandó zöld takarmányul ajánlatos e hó vége felé rozstot vetni.

A luczernások fogasolása legsürgősebb teendőnk közé tartozik.

A kikelt zabvetések száraz időben meghengereztetnek.

Rét és kaszálók legeltetése szigoruan tiltatik, hacsak szénaterméseinket szándékosan apasztani nem akarjuk.

Szénamurva vagy fűmagvak, a ligetes vagy gyéren benőtt helyeken elhinthetők.

Kaszálókra ősszel hordott burgonyaszár, vagy egyéb szálás trágya összegereblyéltetik és elszállítatik.

Állattenyésztés. Az igás ökor és fejőstehenek takarmányozással élelmezhetők. Száraz takarmányhoz szokott állatokat azonban csak lassu átmenetben, szénával vagy szalmával keverve, szoktassuk hozzá.

Esőben nemcsak a talaj kergesedik meg, hanem a jármosok nyakát is feltöri a járomfa. Kisebesedés esetében az igás marhák nyakát olomecetes vízzel vagy szappanos borszesszel dörzsöld be.

E hó végén gulya-ménes fűre kerül; szükséges azonban nekik még reggelenként kevés szénát-szalmát adni, nehogy a deres vagy egészen gyenge fűtől veszedelmes hasmenést kapjanak.

Csikós kanczák kijárhatnak ugyan, de minden meghülés-től óvatnak és a gyepelés mellett rendes abrakolásban részesülnek.

A juhok már megélnék a legelőn, de el ne mulasszuk sóval ellátni őket. Hideg esőben az anyajuhok bárányaikkal fedél alá hajtandók, nehogy a fiatal gyenge állatok megfázzanak és tömeges elhullásuk által károsodjunk.

A meddő sertések ugaron, gyepen élnek, a szoptatós kanczák még zsákra szorulnak, a malaczkok most szoknak ételre. Száraz, tiszta aljról folytonosan gondoskodjunk. A melegebb napok beálltával a kis malaczkok szabadba eresztetnek. A napfény neveli a szép malaczkot, de természetesen csak úgy, ha a kellő élelmezés sem marad el.

Szőlő. A szőlőt általánosan kiköjtjük; az első kapálást végezzük lehetőleg mélyen és darabosan, hogy levegő járja és melegedjék a talaj; meredek hegyoldalokon gondoskodni kell, hogy a rohamos esők a föld javát le ne mossák és azért kapálás után minden ötödik sor között kapával nagyon csekély m e n e d é k e s árkot huzunk, melyben a víz ereje mindannyiszor megtörvén, a magával sodort jó földet lerakhassa.

Uj szőlők ültetésének most az ideje; az ültetésre szánt helyet egyenes — északról délre irányuló — sorokra mérjük ki, négyszögben egymástól minden irányban 1 meter távolságra,

az így kijelölt pontokon ásunk egy 45 centiméter mély, ugyanolyan hosszú és 30 centiméter széles gödröt, ennek fenekére teszünk egy jó marék teljesen elkorhadt trágyát, reá egy ujnyi porhanyag földet, most befektetjük harántékosan — a hegynek döntve — a vesszőt, úgy, hogy csak felső szeme nézzen ki a földből és a vessző a hegynek álljon, a gödröt termékeny földdel betöltjük és ha csak lehet beiszapoljuk; a vesszőnek künmaradt hegyét pedig egy marok földdel betakarjuk. Hacsak lehet mindig gyökere vesszőket ültessünk, mert biztosabban fogannak és korábban jutnak termésre; ültetéskor úgy kell azokat megtakarítani, hogy a gyökeret kellően visszameteszük, a hajtások közül a legerősebbet egy szemre visszavágjuk, a többit teljesen lemetszük; a nap heve és a szárító szél ellen vízzel telt cseberbe állítjuk, vagy nedves pokróczba takarjuk.

Ha ezen munkákkal készek vagyunk, állítunk szőlőiskolát; az e célra szánt vesszőt egy-két hétig vízbe áztatjuk, hogy a vessző épségéről meggyőződést szerezhessünk, mire az ültetést a beiszapolás alkalmazásával végrehajtjuk. A vesszőnek fölme t e r hosszúságon legalább 4—5 szemmel kell bírnia, de csak olyan tőkétől szedjük őket, melyek a faj jellegét leginkább kiűntetik, legszebben diszlenek és jó termést hoznak; erre mind- eddig kevés gondot fordítottak, pedig nagy fontossága és köve- tését eléggé nem ajánlhatjuk.

Pinczében az új borok másodszer lehuatnak most már lehetőségig elzárva a légtől, mert a hosszas szűrsőléssel sok szesz és különösen sok illat menne kárba; ha borod még nem tiszta, — de különben egészséges — ne aggódj érte, majd el készül a negyedik lehuzásig, csak telve álljon mindig a hordó és tiszta legyen pinczéd!

Gyümölcsös. Ha a fák ültetését eddig nem végeztük be, úgy azt most e hónap elején okvetlenül be kell végezni. A fák gyökerei beiszapolandók, a kiültetett fák körül a földet rövid szalmával vagy polyvával hintjük be, hogy megakadályozzuk a nedvesség kigőzölgesét és hogy hőmérséke mindig egyenlő maradjon. A gyenge fák mellé rakott károkat szorgalmasan meg kell vizsgálni: a roszak és hiányzók utánpótlottak; ezek kötései át- vizsgálandók, ha elromlottak vagy meggyengültek, újra kötendők. A gyümölcsfák oltását folytatjuk. A télen megirt és előkészített jegytablák (cziinkusok) elhelyezendők.

Faiskola. A csemetek metszését, utánpótlását bevégezzük. A megto- gamzott szemzés csapra metszendő. A csemete iskolák és mag- ágyások megkapalandók és tisztán tartandók. A vadonczokat mi- kor 3—4 levéllel bírnak, kiszedjük és szivgyökereiket átülte- téskor visszacsipdessük; ezen munkát borult időben kell vé- gezni. Eleven kerítéseknek való csemetek kiültetendők.

Konyhakert. A magnak való növényeket, u. m. káposztafélék, répa, czékla, murek, petrezselyem, pasztinák, zeller és hagymaféléket ki kell ültetni. Mindenféle borsó, spenót, retek, répafélék, hagu- mák szabadon veteményezhetők. Ha szép időjárás van, kiscer- letképen paszulyt is vehetünk. Korai káposzta, salátafélék és zeller a melegágyakból a szabadba kiültetendők. Burgonyát és törökbuzát ültessünk a konyha szükségletére. Hónapos retek és saláta szabadba vehető. Ablak nélküli melegágyakat készíte- tünk a szabadban kiültetendő növények, palántok számára. Me- legágyakban, cserepekben, szabadba kiültetésre, dinnye és ugor- kamagot vehetünk. A melegágyak gondosan szellőztetendők, meleg napfényes időben az üvegtablák levételnek és estére megint visszahelyeztetnek és gyékény vagy szalmatakaróval befe- detnek. Ha a melegágyak kezdenek kihűlni, azokat friss trágyá- val kell körül rakatni. Ugorka, paszuly, hónapos retek, saláta, melyek melegágyakban neveltettek, kiszedhetők és felhasz- nálhatók.

Diszkert. Diszlák és cserjék átültetése bevégeztetik. A túlovelű fákat

akkor kell átültetni, mikor hajtani kezdenek. A virágágyások be- ültetendők egy és két évi virágokkal, u. m. nefelejts, silene és császárszakállal. A szegélyezésre szaporított növények átülteten- dők. Azon virágok, melyek az átültetést nem kedvelik, most, rendeltetési helyökre vettettek, u. m. Collinsia, Convolvulus, Delphinium Ajacis, Escholtzia, Ipomea, Lathyrus, Lavatera, Lu- pinus, Nemophila, Reseda. A gyepeket javítjuk és a szükséghez képest újakat alakítunk. A gyepek széleit élesen kell levagdálni; az utaknál arra kell ügyelni, hogy egyenlő szélesek legyenek; az időjárás megengedi, ágyásokba kiültetendők. A szőnyeg (Teppich) ágyásoknak való növények a melegágyakból kiültetendők és az időjárás szeszélyei ellen védendők. Virágházakban a melegházi és virágágyásokba való növények átültetendők. Az oltott cser- jéket, diszlákat és rózsákat szoktatni kell a szabad levegőhöz; ezért naponta friss szellős helyre tegyük ki. Georgina-hajtásokat le kell vagdálni és azokból porondos földbe, gyökereztetés vé- ggett dugványozni.

Méhészet. E hóban megnyílik a mező méheink számára, kitehetjük hát, illetőleg kibocsáthatjuk népség tekintetében gyengébb kasainkat is. A szabadban való méhészkedés megkezdésével minden figyel- münket a kellő vizsgálódásra irányozzuk. A legcsekélyebb tiszt- atalanság is, ugymint penész, egérrágcsálás stb. jó éles lép- metsző késsel eltávolítandó. A lépet, ha elpenészedve vagy egerek által megrongálva nincs, kimetszeni káros; ez ellen va- lamennyi méhész-tekintély fel is szólal, a fiasításig gyakorolt metszés pedig — a mint azt még korunkban is igen sokan tes- zik, — még inkább hibáztatandó. A méhlokokon nyilásokat, repedéseket né tőrjünk, a gyengébbek röplükait kis ujnyira szükítsük, hogy a rablók és molypillék annál kevésbé férhesse- nek hozzájuk. A történető meganyatlanodáson a martiusban irt módon segítünk, t. i. egyesítés által. A mely család étetési se- gélyünkre szorul, azt este felő tisztá, egészséges, jó mézzel táp- láljuk mindaddig, míg a mező elegendőt nyújt. Most az ideje, hogy a herelépeket kimezzük és helyükbe, a mennyire csak lehet, munkás méh-sejtéseket alkalmazunk.

Erdészet. A f o h a s z n j a t a fák szállításán kívül a magas hegye- ken fekvő erdők letarolására terjed ki. A cserhántásra szánt erdők szintén letarolandók és a fák lehámozandók. M e l l ő k h a s z n á l a t. A vigályítás és szurokgyűjtés folytatandó, a köz- tes használatra kiadott területek művelés alá veendő. A szük- séges vesszők e hóban gyűjtendők és a legeltetésre szánt te- rületek kiadandók. E r d ő v ő d e l e m. A falopások ellen véd- jük az erdőt és a víz által okozott károk helyreállítására, vala- mint a behajtott marhák által okozható károk elhárítására figye- lemmelegyünk. E r d ő m i v e l ő s. A vetés, ültetés és dugvá- nyozás folytatandó és az erdei kertek szorgosan gyomlálendők. V a d á s z a t. E hónapban a fajdkakasok, őzbakok, vadgalambok és vízimadarak lőhetők.

A borászati kongresszus.

Ritkán nyílik nálunk alkalom oly praktikus mederben tartott tárgyalásokat élvezni, mint a minőket a február hó 27 és 28-án lefolyt borászati kongresszus élénk tárt; mert nem- csak a napirend volt a legfontosabb kérdésekből ügyesen ösz- szeállítva, hanem az illető előadók is nagyobbbrészt helyesen megválasztva, kik egész odaadással igyekeztek a kiosztott the- mátt megvilágítani s ennek alapján határozati javaslatokat fel- építeni. Nagy előnye volt a népes értekezletnek, hogy a diva- tos kongresszusoktól eltérőleg — tán az egy regálé ügyet ki- véve — csupán a teljesíthető kívánságok biztos keretében moz-

gott; nem állított fel ideális célokat, melyeket aztán isten tudja minő eszközökkel kellene elérni! Lehet ugyan, hogy nem minden határozat lesz egyforma sikerrel kivihető, vagy hatása csak hosszabb idő múlva érezhető; de mindenestre helyes uton járt a kongressus, midőn az e téren is ijesztően terjedő közönyt megtörve, a legsürgösebb feladatokkal szemben határozott állást foglalt.

A kongressus első ülésén február 27 én másfél száznál többen jelentek meg; ezek között számos főur, országgyűlési képviselő, sok termelő, egyleti küldöttségi tag és a mi felette örvendetes: 15—20 értelmes szőlőmivelő-kisgazda is a hallgatóság legfigyelmesebb részéhez tartozott. A kormányt Miklós Gyula borászati kormánybiztos képviselte; az erdélyi gazdasági egylet küldöttei közül megjelentek: Tisza László tiszteletbeli elnök, Eöry Tivadar választmányi tag és Gamauf Vilmos egyleti titkár.

Gróf Andrassy Manó, mint a szervező bizottság elnöke legalkalmasabbnak tartotta a jelen időszakot a kongressus összehívására, mert midőn a legtöbb mezőgazdasági ág hozama csökken, a bortermelés jövedelmének fokozására okvetlenül munkálkodunk kell. A magyar bornak, a nélkül, hogy megérdemléseért valamit tett volna, mindenütt jó hírneve van. Nincs ország, sem világrész, melynek konkurrencziájától a közel jövőben tarthatnánk és azért úgy hazánk, mint egyesek jólétének emelésére a szőlőmivelés felvirágoztatásához mielőbb és hatályosan hozzá kell fognunk.

Másodszor helyesen van választva a kongressus ideje, mert most olcsó a pénz, borunk nemterjedésének egyik fő oka pedig épen a pénzhiányban kereshető. Siessünk tehát egy borbank alkotásával, a mely Budapesten nagy borrhaktárakat állítana fel és képes legyen a borokat elhelyezni, míg a borok eladásra alkalmasak, a termelőknek előlegeket adni, árurakjegyeket (Warrant) kibocsátani, időnkint borárveréseket tartani, ágenseket a világ minden részébe küldeni, mely miveletek által a borbank pénze biztosítva lenne. Nagyobbszerű depókat kellene Oroszországban, Keleten, mindenütt a konzulátusok felügyelete alatt, létesíteni és ez által a boreladást legbiztosabban lehetővé tenni.

Oka, hogy miért hisszük a kongressus szükségét és remélünk attól eredményt, mert a közvélemény mind a parlamentben, mind az országban magában, egyesek sikertelen borvállalatai miatt, a melyek leginkább pénzhiány következtében semmisültek meg, sokakat közömbössé tett. A borbank alakítása körül a ministerium sokat tehet és nagyon elősegítheti azon törvények hozatala által, melyek már tárgyalás alatt vannak, t. i. a borgyártás szigorú eltiltása és a borvidékek és borcözégek védelmének törvénybe iktatása által. Mert csak, ha ez megtörténik, képzelhető el, hogy a könnyebb borok mivélése és fogyasztása növekedni, nemesebb boraink külföldre való kivitele pedig élénkülni fog.

Segítsünk mindenekelőtt a bortermelés állapotán; ha jó bort termelünk, a borkereskedők mindig fognak magukon segíthetni és ha a hozandó törvények kisebb princípális kérdések-

kel ellentétbe is jönnek, legyen szemünk előtt azon ezeréves római mondás: „Salus reipublicae, suprema lex esto.“

A lelkesedéssel fogadott beszéd után, a választások közfelkiáltással lettek megejtve; elnök: Gróf Andrassy Manó, alelnökök: Huszár István, Gróf Eszterházy István és Tisza László; főjegyző: Gróf Bethlen Gergely, jegyző: Deil Jenő, háznagy: Egyesy Géza.

A napirend első tárgya: A borgyártásnak a törvényhozás által való feltétlen eltiltása volt, melyet Szalay Imre, ez ügynek fáradhatatlan előharcosa, a nála megszokott eleganciával és a tárgy feletti teljes uralommal adott elő. Szólv történelmi visszapillantáson kezd s megemlíti, hogy első ízben benyújtott törvényjavaslatában az iparszabadság állásponjára helyezkedett és — igaz, nagyon súlyos feltételek alatt — a borgyártást megengedhetőnek tartotta. Ezt azonban úgy a kereskedelmi kamarák, mint borászatunkra károsat; a vegyészek is, mint állítólag meg nem határozható, határozottan elvetették.

„Igaz, hogy nem minden esetben lehet a gyártott bort felismerni s különösen nehéz ez akkor, midőn természetes borokkal történik a keverés. De ha nehézséggel jár is több esetben a gyártott bor felismerése, ez nem lehet indok arra, hogy a gyártás ellen tiltó törvény ne alkottassék. Vagy azért, mert a gyilkosságot és csalást nem minden körülmény között lehet felderíteni, ne hozzunk egyáltalában törvényt a gyilkosság és csalás ellen?“ Az ország összes gazd. egyletei s törvényhatósága azonban felírtak a képviselőházhoz, hogy a borgyártás feltétlenül eltiltassék és akkor előadó is „eldobta az iparszabadság álcáját“ és ily értelemben adott be határozati javaslatot; de ekkor sem ért el sikert, a közelebbi országgyűlésen pedig a többség által leszavaztatott. De Szalay nem fáradt bele a küzdelembe s ma ott áll, hogy az ő intencióinak teljesen megfelelő törvényjavaslat nemsokára a képviselőház elé kerül. Előadó több államra hivatkozik, hol a borgyártás tiltva van, nálunk pedig, főleg erkölcsi, egészségügyi s nemzetgazdasági szempontból lenne eltiltandó. Ha a műbor definíciója rossz, majd az idő megmutatja, hol kell segíteni rajta: mit kell hozzá tenni, mit kell elvenni, — de próbaköre határozottan szükség van. Mindezeknél fogva a következő határozati javaslatot terjeszti elő: mondja a ki a kongresszus, hogy úgy a bortermelők jogos érdekeinek megvédése és biztosítása céljából, mint általános nemzetgazdasági szempontokból szükségesnek tartja a műborgyártás feltétlen eltiltását.

Tüzetes vita után, melyben számosan vettek részt, a kongressus Szalay előterjesztését elfogadta, Verhovay Gyulának azon kiegészítésével, hogy a gyártott boroknak elárúsítása és kimérése is feltétlenül eltiltassék. —

Ezután Zala István, ki szintén országgyűlési képviselő, referált a borvidékek védelméről.

Nézeté szerint büntetendő cselekményt követ el nemcsak az, a ki bort hamisít, hanem az is, a ki borát vagy valamely bort más borvidék elnevezése alatt bocsát áruba. Az ellen

nincs kifogása, de nem lehet senkinek sem, hogy világkereskedelmi szempontból nagyobb mennyiségű egyenlő vagy különböző borvidékek terméséből összeállított egyenlősített bor hozzák forgalomba, nevezessék az azután valódi magyar bornak, vagy bárminek; de semmi esetre se adassék neki oly elnevezés, mely egyik vagy másik borvidék nevével azonos. Utal arra, hogy a borvidékek védelmére már régebbi törvényeink is törekedtek. Azóta e tekintetben nemcsak hogy javulás nem észlelhető, sőt a hamisítások úgy hazánkban, valamint a külföldön naponta aggyályosabb mérveket öltenek. Akkor, midőn benn az országban a valódi tokaji félliteres bor palaczkja 2 frton, sőt 5 frton alul nem kapható, Hamburgban, Kölnben, Boroszlóban stb. majdnem literes palaczkokban 90 krajczár és 1 1/2 forintért árultatnak. Számos konkrét adat felsorolása után a következő határozati javaslat elfogadását ajánlja;

Mondja ki a kongressus: hogy a nagyméltóságú m. kir. miniszteriumot felkérendőnek tartja, hogy amaz erkölcsi érték alapján, mit az egyes borvidékek neve az egyes borvidékek termelői részére képvisel, a bortermelők e tárgyban érdekeinek megóvása és biztosítása végett rendelje el az ország borvidékeinek revízió alá vételét, az egyes borvidékek területének pontosan leendő megállapítását s ezzel kapcsolatban intézkedni méltóztassék az iránt, hogy a termelési vidék, a hely és a termelő neve törvényhozásilag méltó és kellő szigorral gyakorolt védelemben részesíttessék.

Harmadik tárgy a borvámok kérdése és a szállítási kedvezmények kieszközlése volt, melyről Ordódy Lajos, az országos gazd. egyesület derék vezértájkára referált; ki előre is bocsánatot kért, hogy a kongressust igen sok, de mellözhetlen számokkal fogja terhelni. A vámok és fogyasztási adókra nézve általában véve annyit mondott, hogy vannak államok, a hol csak borvámok; egyebütt ugyan csekély borvámok, de tekintélyes fogyasztási adók léteznek; végre a hol tekintélyes vám- és fogyasztási adók léteznek; mire nézve számos adatot sorol elő. Közlekedési tekintetben három hatalmas eszközre támaszkodhatik borkivitelünk u. m. a Dunagözhajózásra, a tengeri hajózásra (Fiume és Trieszt) és a vasuti hálózatra; mind ezeknek tarifáit szóló szintén közli, melyekből többek között kiténik, hogy a bornak szállítása a vasuton 40—42%-al drágább, mint a gabonáé. Ordódy kiindulási pontul Budapestet és teljes kocszi rakományt véve fel, kimutatja 100 kilo borküldeménynek viteldij, vám- és fogyasztási adó költségét egyenként és összesen a főbb kiviteli helyeken, mely érdekes összeállításból mi csak a fősummát vesszük át. E szerint fizetünk:

Zürichbe	5 frt 24 krt.
Bordeauxba hordó	6 „ 08 „
„ palaczk	6 „ 16 „
Londonba	15 „ 14 „
Berlinbe hordó	16 „ — „
„ palaczk	27 „ 30 „
Drezdába hordó	15 „ 35 „
„ palaczk	26 „ 65 „

Boroszlóba hordó	14 frt 84 krt.
„ palaczk	26 „ 41 „
Bukarestbe	18 „ 88 „
Pétervárra, Moszkva	} hordó 31 „ 92 „
és Varsóba	
New-Yorkba palaczk	32 „ 78 „

A dolog természetében fekszik, hogy ott, a hol a közlekedés, a vám- és fogyasztási adó költsége a legkisebb, oda irányul legnagyobb kivitelünk, tehát Ausztriába, hol vámot épen nem és csak mérsékelt fogyasztási adót fizetünk; azután jön a Svájc, majd Francia- és Olaszország; miglen az angol, német, orosz, román és amerikai kivitel ez idő szerint csakis luxus boraink bírhatják meg. Külföldi tarifáink tehát még inkább leszállítandók, a belforgalmi díjszabások pedig különben sem olcsók, a mi valószínűleg a helytelen classificatióból ered, mert bor és szesz egy osztályban van; holott utóbbi kétszer olyan értékes, mint a közönséges bor. A viteldijaknál még lényegesebb szerepet játszanak a tulmagas vámok és fogyasztási adók, de itt egyébként segíteni nem lehet, mint hogyha a kötetendő kereskedelmi szerződésekben — és ez kivált a mi rovásunkra gyarapodó Romániára nézve áll — a viszonyosságot érvényre juttathatjuk és a boraink kivitelének útjában álló akadályokat elhárítjuk. Beadott határozati javaslata így hangzik:

1. Boraink és különösen közönséges boraink belföldi viteldija, a helytelen osztályozás miatt magas lévén, méltányosnak tartja a kongressus, hogy a hordókban szállított, tehát közönségesebb bor a mérsékelt A. osztályból a B. osztályba áthelyeztessék. Felkéretik a magas kormány, hogy az osztrák-magyar vasutak értekezletén ezt indítványba hozva, elfogadását előmozdítani méltóztassék.

2. A német, orosz és román kötelékdíjszabásban biztosított olcsóbb kiviteli tarifákat a tapasztalás szerint eddig csak finomabb boraink lévén képesek elviselni s ezekből is jelentékenyebb kivitel az érvényben levő tarifák hatása alatt nem lévén észlelhető; kívánatosnak mondja a kongressus, hogy e viszonylatokban a borok szállítási díjának további csökkentése kieszközöltessék. Felkéretik a magas kormány, hogy e kötelékek megújításánál e kívánalomnak érvényre juttatását a lehető legnagyobb fokban előmozdítani méltóztassék. Ugyancsak felkéretik a magas kormány, hogy a cs. kir. trieszti Lloydársulatot a keleti borkivitel hathatósabb előmozdítása céljából, tetemes tarifa mérséklésre reábirja.

3. Tekintettel arra, hogy Oroszország és az amerikai Egyesült-Államok és Románia borvámjai, illetve fogyasztási adói valósággal prohibítív jellegűek, másrészt arra, hogy Oroszország és az Egyesült-Államok és Romániával szemben kereskedelmi mérlegünk passzív, mely állapotot csakis megfelelő borkivitelünk által lehetne korrigálni; felkéretik a magas kormány, hogy minden új kereskedelmi szerződés kötésénél egyaránt, de különösen e három állammal szerződésünk megújít-

tásánál, boraink olcsóbb megvámoltatását eszközölje, előre is gondoskodva arról, hogy ezen netáni türhető vámok kedvező hatása sem fogyasztási adók, sem egyéb illetékek által illuzóriussá ne tétessék. —

Tisza László azt kívánná, hogy a hordók szállítása felemlítettnek a hozandó határozatban, mert az üres edények visszaszállítása igen nagy fontossága.

Eöry Tivadar szükségesnek tartja, hogy a borok szállításánál a belforgalomban is kedvezmények adassanak.

A kongressus Ordódy határozati javaslatát Tisza László módosításával elfogadván, evvel az első napi — 3 óra hosszat tartott — ülés véget ért. —

* * *

A második ülés február 28-án még mindig tömeges részvét mellett nyílt meg, első előadó Egyesy Géza volt, ki a borkivitelnél eddig tapasztalt nehézségek elhárításáról értekezett. E kérdéstán czélszerűbb lett volna a vámok és szállítási díjak themájával egzütt tárgyalni, mert Ordódy után ugyan kevés mondani valója maradt a referensnek. Előadó kimutatja, hogy kivitelünk csekély, alig tesz 900,000 hectolitert; ennek pedig két oka van: az okszerű pinczekezelés hiánya; másfelől, hogy termelt borainkkal nem alkalmazkodunk a piacok izléséhez; például a világforgalomban kedvelt veres bort nem produkáljuk megfelelő minőségben és mennyiségben. Első sorban a legközelebbi országokba kellene kivitelünkkel törekedni; Oroszországot, Romániát és a Keletet pedig a Duna útján megközelíteni. Határozati javaslatát következőleg szól:

„Mondja ki a bortermelők országos borászati kongressusa, hogy:

1. felkérendőnek tartja a kormányt, hogy a szállítási kedvezményeken s a borvámok kérdésének czélszerű megoldásán kívül a borkivitelét a vámbevételek jövedelmeiből engedélyezendő praemiumok kitüzése által segítse elő:

2. hogy a borkivitel érdekében kívánatosnak tartja akár egyesülés, akár vállalkozás útján, minden esetben a kormány ellenőrzése mellett, oly vállalat létesítését, mely szakszerű berendezése által képesítve legyen borainknak nagyban való kivitelét eszközölni.

E vállalatnak feladata volna, Budapesten és esetleg az ország különböző vidékein nagyobb borpinczék felállítása, melyekben részint a vállalat által saját számlájára vásárolt borok, részint a hazai bortermelőktől bizományba vett borok szakszerű pinczekezelés által a külföldi piacok megnyerése és állandósítása érdekében alkalmassá tétetnek.

Végül e vállalat előleg-üzlettel oly módon volna összekötendő, hogy a hazai bortermelők érdekei ez irányban is a lehető legelőnyösebb kielégítést nyerjék.

E javaslatához nagyon sokan szólottak hozzá egy vagy más irányban, hangsúlyozva a külföld izlésének megfelelő fajok termelését, a borbank létesítését, a konzulátusoknak az eladásnál leendő igénybevételét, a jobb pinczekezelés szükségét; — de majdnem mindenki a kiviteli praemiumok megadá-

sa ellen nyilatkozott. Például Tisza László magáévé teszi az előadó határozati javaslatát a praemiumokra vonatkozó pont kivételével. Egy a czélnak megfelelő bank felállítása tekintetében azok vezetéhez csatlakozik, kik nem egy centralis nagy organumot kontemplálnak, hanem legyen minden vidéknek egy ilyen központja. A pinczemesterek kérdésében azonban nem pártolhatja a decentralizációt.

Végre a határozati javaslat az első pont kihagyásával el lett fogadva, de a végrehajtó bizottság egyszersmint utasítva, hogy a felszólalások értelmében azt újból szövegezze. —

Boross Bálint előadó a regale jog megváltásának kérdését hosszabb és nem egészen a tárgyhoz illő bevezetéssel kísérvén, miután szerinte a kongressusnak nem lehet hivatása részletes megoldási módot hozni javaslatba, a következő határozatot ajánja:

„Kéressék fel a m. kir. belügyminister ur, hogy a regalejognak megváltás útján való rendezése végett minél hamarabb törvényjavaslatot legyen kegyes terjeszteni a törvényhozás elé.“ Ezeket elmondva, a referens el is távozott és magára hagyta a beterjesztett indítványt.

Gróf Eszterházy István az előterjesztett indítványt nem tartja eléggé szabatosnak. Nem a regalejognak általában, hanem az italrusi jog megváltásáról lehet csak a kongressuson szó. A kérdés szorosán összefügg az urbéri viszonyokkal. E tekintetben a 48-iki törvényhozás már intézkedett s ezen intézkedésnek csak foganatosításáról van szó s az elfogadandó határozat tulajdonképen csak figyelmeztetés és kérelem a kormányhoz, hogy a törvényben kimondott elvnek eleget tegyen. Nem szükséges kiemelnie, hogy a föld, illetőleg szőlőbirtokos érdeke mily szoros összefüggésben áll a szőnyegen forgó kérdéssel. Az a birtokos, a ki nem képes helységében italát elárusítani, ösztön hiányában nem is fog iparkodni tökéletes bort előállítani. Így verseny egyáltalában nem lévén, megtörténik az, hogy vannak helységek, a hol drága pénzen sem lehet megiható bort kapni. Türhetetlen állapotnak tartja ezt már ennél fogva is; a mellett, hogy ezek az állapotok, mint a hűbéri viszonyokból származók, fenn nem tarthatók. A szőlőbirtokos, a ki meg van fosztva borának kimérésétől, aránylag igen magas adót fizet szőlője után, pedig azt biztosítani csak drága pénzen lehet és az nem hitelképes. Az utolsó refugium részére az, hogy legalább a versenytérre léphessen produktumával. E türhetetlen állapotok vezették bizonyára a 48-ki törvényhozást annak felismerésében, hogy a hűbéri viszonyokból eredő jogok az állam által váltassanak meg, ne pedig csupán gazdát cseréljenek. Mert ha az utóbbi mód fogadtatik el, a dolog lényege nem változik; meglehet, hogy avatatlan ember kezébe kerül a dolog, a ki ezen jogaival nem élni, hanem vissza fog élni, míg a lelkiismeretes földesur mindig volt bizonyos tekintettel. A regale-jog megváltásának szükségét az is indokolja, hogy az utóbbi időben felekezeti izgalmak keletkeztek s az mondatott, hogy a zsidó ront meg mindenkit a faluban. De valjon ki adja kezébe a fegyvert, hogy a népet megrontsa? Hiszen kinek feküdjék szívéen például mértékletességi egyesüle-

tek alakítása; kinek felelősök szíven az, hogy a páliuka ne fogyjon, mikor ennek az a következtetése, hogy az árendás nem adja meg a szokásos összeget? Ezeket szóló tarthatlan állapotoknak hiszi és azt tartja, hogy ezen állapotok megszüntetése az államnak erkölcsi kötelessége. A következő indítványt terjeszti elő:

„Mondja ki a kongressus a ministeriumhoz intézendő feliratában, hogy az italmérési kir. kisebb haszonvételi jogok megváltását oly módon véli legezészerűben eszközölni, hogy e jogokat az eddigi tulajdonosoktól az állam maga váltsa meg és saját birtokába s kezelése alá, monopoliumszerűleg kezelje.“

Az igazi szónoki hévvel előadott beszéd rendkívül nagy hatást tett a kongressus tagjaira! Szívák Imre hozzájárul a javaslatához, de hozzátenni kéri, hogy mindaddig, míg a végleges rendezés meg nem történik, a kormány adja meg a jogokat a becsületos védelmet. Némi vitát keltett még a községek általi megváltás kérdése; de többen kiemelték, hogy ez kivált a felsővidék és Erdélyben káros és veszélyes lenne; melyek után a kongressus elfogadta Gróf Eszterházy István határozati javaslatát a Szívák-féle kiegészítéssel együtt. —

Ennek megszavazása után az okoszerű szőlőművelés, a borászati szakoktatás és pinczekezelés terjesztésére létező intézmények fejlesztése és ideiglenes szaktanfolyamok tartása című themáról Gamauf Vilmos értekezett, ki ennek szükségét már csak avval is indokolta, hogy tavaly — tehát egy mennyiségileg nem is éppen rossz évben — holdanként átlagban 8½ hektoliter termelt a hivatalos statistika szerint. Megemlíti, hogy a szőlészet és borászat terén több a jó tanács, mint a mennyi annak követője; kiemeli, hogy a phylloxeraügy a fajmegválasztás kérdését is előtérbe hozta s meleg elismeréssel adózik az államnak, névszerint Miklós Gyula borászati kormánybiztosnak az e téren elért sikerekért. A mintapinczét, mint szakintézetet és leendő bortözsédet örömmel üdvözlö, de a kezelés kizárólagos tisztaságának hirdetésével ártani fog az egész magyar borkereskedés hitelének. A jelenlegi vinczellér-képezdéssel megelégedve nincs, bonczolja azok szervezetét, tananyagát és felszerelését; a reformot elodázhatatlannak tartja, mely egyfelől felsőbb intézet létesítésében, másfelől egy éves munkás képző- és ad hoc szaktanfolyamok alapításában állana. A vándortanítói intézmény jelen rendszer, mely örökös lótasfutásból áll, tarthatatlan; több napi időzésre van szükség a köznépi bizalmának megnyerésére; végre pedig egyszerűsíteni és kumulálni kell a rokon teendőket — falkolai felügyelet, gyümölcsészet, méhészet — hogy ne annyiféle ember járjon országszerte. Mindezekből folyólag a következő határozati javaslatot adja be:

1. a hazai szőlőművelés és borászat emelését célzó, már létező intézményeknek támogatása s fenntartása és szükség szerint ily célú intézményeknek

létesítése is a kormánynak, egyleteknek és szövetségeknek ezentúl is mellőzhetlen feladatát képezze;

2. hogy a vinczellér-képezdek, illetve szőlészeti és borászati iskolák tanszervezetének és tanításmódjának realisabb, gyakorlatibb alapokra fektetése céljából szükségesnek tartja azok tananyagának átvizsgálását; egyöntetűvé tételét s a gyakori élet kívánalmának megfelelőbben leendő megválasztását. Ugyanilyen célból szükségesnek tartja a szóban forgó szakiskolák tanfolyamainak kivétel nélkül három évre leendő meghosszabbítását olyan formán, hogy a harmadik év praxis-évként tekintessék, melynek végeztével a végbizonyítványt (mint képesítő bizonyítványt) nyerni öhajtó növendékek az összes szaktantárgyakból képesítő vizsga letételére köteleztessenek.

3. A tisztán gyakorlati irányú ismereteknek elsajátítása céljából időszakonként munkásképző tanfolyamok rendszeresítendők. Ezen tanfolyamok részben a szőlészeti-borászati szakintézetekkel, részben egyes nagyobb erre felajánlott szőlőszetek, illetve pinczegazdaságokkal kapcsolatban — mintegy azokra támaszkodva — létesítendők.

4. Az egyes fontosabb szőlőművelési és borászati munkálatokra vonatkozó ismereteknek terjesztése céljából felette kívánatosnak tartja időszzerű, 8—10 napig tartó szőlészeti, borászati tanfolyamok, minél több helyen és nagyobb számban való rendezését.

5. A szőlőművelés és borászatra vonatkozó, magasabb kiképeztetésre alkalmat nyújtandó, okvetlen szükségesnek látja a képezdek, illetve szakiskolák mellett egy közép-intézet jellegű szőlészeti, borászati tanintézetnek létesítését, melyben nagyobb szőlőszetek vagy pinczegazdaságok leendő kezelői, ugyszintén leendő vándortanítók s szakiskolai tanárok teljes kiképeztetést nyerhetnének.

6. Elodázhatatlanul szükségesnek tartja a vándortanítók személyzete számának szaporítását, ezzel kapcsolatban az egyes vándortanítói kerületeknek kisebbé tételét; a vándortanítók működésére vonatkozólag pedig, célhoz vezetőbbnek tartja, a pár óráig tartó futólagos vándorelőadások helyett, legalább 3—4 napig tartó, főleg gyakorlati irányú időleges (vándor) tanfolyamok tartását s díjazással egybekötött munkásversenyek rendezését.

Többeknek felszólalására, kik részben czáfolni kívánták az elmondottakat, részben azokat egész terjedelmükben elfogadták; — az előadó utalt arra, hogy a felhozott adatoknak legnagyobb részét a vinczellér-képezdek igazgatóitól és a vándortanítóktól kapta.

Az elnök azután elfogadottnak jelenti ki a határozati javaslatot, a mely kinyomatni s az előterjesztéssel együtt a kormánynyal is közölni fog, hogy a létező bajokról tudomást szerezvén, azokat orvosolhassa. —

Következik: a szőlőművelésben beültetett te-

rületek részére, az eddiginél magasabb állami kedvezmények kieszközlése; az állami szőlőiskolák szaporítása, mely kérdésben Gróf Bethlen Gergely volt előadó, ki mindenekelőtt becsánatot kért, hogy a néhány nap előtt átvett referációjában idő rövidsége miatt a tárggyal behatóbban nem foglalkozhatott. Kiemeli, hogy az 1883. évi 17-ik törvény kedvezménye oly feltételekhez van kötve, melyek annak igénybevételét képtelenné teszik, itt tehát elérhetőbb és határozottabb favorizációra van szükség. Az állami szőlőiskolák szaporításának szüksége magamagát indokolja; melyek után előterjeszti a következő határozati javaslatot:

„Kéressék föl a kormány, hogy az 1883-ik évi 17. t.-cz. oda módosíttassék, hogy az adómentességi kedvezmény 6 év helyett 12 évre szóljon, azon változtatással, hogy ezen kedvezmény minden újonnan beültetett területre terjedjen ki, akár lesz rigolirozva, akár nem; azzal a megjegyzéssel, hogy azon szőlőtelepek, melyek rigoliroztattak, legalább 12 évre teljes adómentességben részesüljenek s ingyen kapják az állami szőlőiskolákból a szükséges ültetni valókat. Azon termelők, kik nem rigoliroznak, 12 évig fizessék csak azon földadót, melyet azelőtt — rendszeren, mint legelő után — az ültetni való vesszőket pedig határozott mérsékelt ár mellett kapják.

Végre az állami szőlőiskolák oda szaporíttassanak, hogy minden vidéknek a maga területén oda alkalmas szőlőfajokkal bíró telepek berendeztessenek.

Az elnök megjegyzi, hogy azok, kik egyfajta szőlővel ültetik be a területet, 15 évi adómentességben részesíttessenek s ez értelemben a határozati javaslat el is fogadtatott.

Következett a szőlőhegy-rendszabályok kötelező alkotása, tekintettel a különböző borvidékekre.

Erre nézve Szalay Károly előadó rövid indokolással következő minden észrevétel nélkül egyhangulag elfogadott határozati javaslatot terjeszti elő:

A kongresszus sürgősnek tartja oly hegyrendőri törvény alkotását, melynek általános országosan kötelező keretében a különböző borvidékek jogosult érdekei megóvása s elmozdítása tekintetéből a viszonyoknak megfelelő helyi szabályok alkotása is lehetővé legyen.

Felir ezért a miniszteriumhoz, melyben ily irányú törvény hozatalát eszközölni kéri.

Tárgyalás alá vétetett végre a phylloxera elleni védelem kérdése, — ennek előadója Szabó Lajos, a tarczali vinczellér-képezde igazgatója, a rendkívül előhaladott idő miatt néhány szónyi indokolás után, a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

„1. Felkérendő a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium, hogy a phylloxera gyérítéséhez szükséges szénkéneg gyártásáról ezután is államköltségen intézkedni méltóztassék s a szegényebb szőlőbirtokosoknak, valamint oly borvidéken,

hol a szőlőtermelés az illető vidék lakosainak kizárólagos kereseti és jövedelmi forrását képezi, a szénkéneg ezután is minden díj nélkül adassék ki.

2. Szükségesnek tartja a kongresszus minden borvidéken az amerikai (Riparia) szőlővessző-termelő telepeknek felállítását.

3. Szőlőoltási tanfolyamoknak tartását közönséges szőlőművelő munkások részére, részint a vinczellér-képezdekben, részint pedig a szőlészeti vándortanárak által, mely tanfolyamok 3—3 napra terjedhetnek.

4. A rendelkezésre álló homokterületeknek társulás utján szőlővel beültetését.

Vadnay Károly azt kíváná, hogy a nevezetesebb borvidékeken állíttassanak fel szénkéneg raktárak, mert a szállítás, a különben is drága szénkéneg árát még inkább emeli.

Tisza László a szőlőoltási tanfolyamok tartásánál különösen a phylloxera által megtámadott vidékeket kívánja figyelembe vevetni.

Az elnök figyelmeztet arra, hogy a szőlőgazdákat nem szabad rizikónak kitenni, hanem csak oly módokat kell neki ajánlani, melyek teljesen megbízhatók. Azt hiszi, hogy a francia példát kell követni s hogy a kongresszus e kérdésben ne hozzon döntő határozatot, hanem bizza e kérdést a kormányra.

Ezután azon bizottság választatott meg, mely a kongresszus által hozott határozatok végrehajtása tekintetében fog eljárni.

E bizottság tagjaivá az elnökökön kívül a következők választottak meg: Szalay Imre, Zalay István, Bezerédj Viktor, Boross Bálint, Vadnay Károly, Bethlen Gergely gróf, Egyessy Géza, Szivák Imre, Gamauf Vilmos, Deil Jenő, Ordódy Lajos, Hammersberg Jenő, Koppély Géza.

Végre Deil Jenő amaz indítványára, hogy a kormány kéressék fel arra, hogy az élelmiszerek hamisítói ellen mielőbb törvény alkotását kezdeményezze, vita nélkül elfogadtatott.

Galgóczy Károly köszönetet mondván az elnöknek a tanácskozásoknak tapintatos és bölcs vezetéséért, a kongresszus — ezáltal 5 1/2 órai megszakítás nélküli ülés után — eloszlott.

A végrehajtó bizottság martius 16-án gyűlt össze, hogy megállapítsa a benyújtandó memorandum szövegét, — melyet Szivák Imre fogalmazott — és martius 23-án küldöttéleg nyújtotta azt át Tisza Kálmán miniszterelnöknek és Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszternek. Gróf Andrássy Manó a bizottság nevében kérte, vegye a kormány az ország e fontos közgazdasági ügyét pártfogásba és tegye meg a határozatok értelmében mielőbb azon intézkedéseket, melyek a törvényhozás útján való megoldást lehetővé teszik. Ugy a miniszterelnök, valamint a pénzügyminiszter, kik igen szívélyesen fogadták a végrehajtó bizottságot, megígérték, hogy az egyes kérdéseket beható tanulmányozás tárgyává teszik és az ügy nagy fontosságához mérten, a czéljuk megfelelő megoldást tőlük kitelhetőleg fogják elősegíteni.

Másnap tisztelgett a bizottság Gróf Széchenyi Pál

kereskedelmi és Báró Kemény Gábor közlekedési minisztereknél. Ezenkívül a memorandum meg fog küldetni a képviselőház és a főrendiház minden tagjának, valamint a gazdasági egyesületek és érdekelt pinczeegyleteknek.

A borászati kongressus tehát — mit nem minden elődje mondhat el — biztos reménnyel lehet az iránt, hogy hozott határozatai teljesezésbe is fognak menni, mit az ügy érdekében szívünkbelől óhajtunk.

Eöry Tivadar.

Ujabb lépés földhitelintézetünk érdekében.

Az erdélyrészi országgyűlési képviselők három napon át folytatott értekezleten bevégezték a felállítandó „Kolozsvári orsz. földhitelintézet“ alapszabályainak tárgyalását. E tanácskozásokban tevékeny részt vettek: Vizsolyi Gusztáv mint elnök, továbbá Horváth Gyula, Báró Huszár Károly, Ugron Gábor, Dániel Gábor, Lukács László, Emich Gusztáv, Ullmann Sándor, Ferenczi Miklós, Tolnay Gábor, Bartha Miklós, Gr. Horváth-Toldy Lajos és Elekes György. A tanácskozásokban Dániel Gábor, ki az alapszabályok kidolgozásával volt megbizva, szerepelt mint előadó. A szabályzat két lényeges pontban tér el a fennálló hasontermészetű intézetek szokásos szabályzatától. Az egyik eltérés a jelzalog tárgyának, a másik a jelzalog értékének meghatározására és körülírására vonatkozik.

Ezen eltéréseknél azon szempontok vezették az értekezletet, hogy egyfelől a legteljesebb alakban biztosíttassék az intézet üzletének szoliditása és zálogleveleinek értéke, másfelől a lehető legméltányosabb módon elégíttessék ki a közönség hitelszükséglete. E végből elhatároztatott, hogy a jelzalog tárgyát nemcsak kizárólagosan a termőföld képezze, hanem a városi ház, a kisebb királyi haszonvételek, a mennyiben azok a földbirtokkal kapcsolatosan telekkönyvileg bejegyezve és az erdőterületek, a mennyiben üzemterveik hatóságilag biztosítva vannak.

Ezen elhatározást az erdélyrészi speciális birtokviszonyok tették szükségessé, hol a mezőgazdaság legjelentékenyebb jövedelmét épen a regále és az erdő adja. Másodszor elhatároztatott, hogy a birtokérték meghatározásánál a földadókataszter, a helyi haszonbérék, a szabad kézből való és a birói végrehajtások útján történt eladási árak vétessenek irányadó tényezőkné.

A hasontermészetű intézeteknél csak a kataszteri tiszta jövedelmet szokás alapul venni, de az értekezlet beható tanácskozás után egyhangulag abban állapodott meg, hogy hazánkban a kataszteri számítások, a földbirtok értékének megmérése még megközelítő tájékozást sem nyújthatnak, annyival kevésbé vétethetnek igénybe biztos alapul.

Az utolsó, befejező értekezlet ez ügyben martius 19-én tartatott s ez alkalommal megalakított a létesítő bizottság, melynek mind ama erdélyrészi országgyűlési képviselő tagja, ki az ügy iránt érdeklődéssel viseltetik. Egyszersmind a szükséges előmunkálatok, tervezetek és memorandum elkészítésére,

ezeknek a miniszterelnöknél és pénzügyminiszternél való bemutatására és a szükséges és szokásos privilegiumoknak törvényhozási megszerzésére Vizsolyi Gusztáv elnökle alatt végrehajtó bizottság küldetett ki, melynek tagjává Huszár Károly b., Horváth Gyula, Ugron Gábor, Ullmann Sándor, Dániel Gábor és Bartha Miklós választattak meg. —

A nagybizottság Báró Kemény János elnökle alatt martius 24-én értekezletet tartott, melyen az erdélyi képviselők pártkülönbség nélkül nagy számban vettek részt. Horváth Gyula előterjesztette a kiküldött albizottság jelentését, valamint a kormányhoz felterjesztendő emlékiratot az alapszabálytervezettel együtt, melyeket az értekezlet változatlanul s tetsszéssel elfogadott. Elekes György indítványára az értekezlet Horváth Gyula előadónak, valamint az albizottságnak, mely a munkálatokat kidolgozta, köszönetet szavazott. Vizsolyi Gusztáv indítványára az eddigi bizottság megbízott, hogy B. Kemény János vezetése alatt az emlékiratot mellékleteivel együtt a miniszterelnöknek és a pénzügyminiszternek nyujtsa át. Bartha Miklós indítványozza, hogy az emlékirat az átadás megtörténte után a sajtó útján közzététessék. Végül Horváth Gyula előterjeszti a Báró Kemény Gáborhoz, mint az erdélyi gazdasági egyesület elnökéhez, valamint az erdélyi közmívelődési együlethez intézendő átiratok tervezetét, melyekben az ügy sikerének előmozdítása kéreltik. Az értekezlet mindkét átiratot változatlanul elfogadta.

Az említett memorandum tényleg már be lett adva (napilapjaink közölték is) és örömmel említjük meg, hogy ugy a miniszterelnök, mint a pénzügyminister kilátásba helyezte pártfogását azon esetre, ha a kérdés megoldása nem sikerülne. Az erdélyi magyar közmívelődési egyesület rövidebb, gazdasági egyesületünk, — illetőleg annak elnöke Báró Kemény Gábor ur önmaga — hosszabb átiratban lett az ügy támogatására felkérve, sőt az egyesület a tetteges működésre is provokálva. Reméljük, hogy jövő számunkban már megbízható hírt adhatunk arról, hogy az erdélyi gazdasági egyesület minő állást kíván a felhívással szemben elfoglalni, mert addigra a memorandum, átirat és alapszabály valószínűleg le lesz tárgyalva. Hogy egyesületünkre a tervezők intentiója szerint lényeges szerep vár, kiténik az átirat következő szavaiból: „Az olcsó és kellő tőke megszerzését tűztük mi ki feladatul és ezért fordulunk teljes bizalommal Nagyméltóságodhoz és Nagyméltóságod által az egyesülethez, hogy bennünket törekvéseinkben tanácsosul és tettel támogatni és elősegíteni méltóztassanak, annál is inkább; mert a mi misszióink a törvényhozás és kormány határozata után megszűnvné, a gazdasági egyesület lesz első sorban hivatva a gyakorlati téren, ha eredményt értünk el a törvényhozásnál, az erdélyi gazda közönség élén a megvalósítás munkáját kézbe venni.“ —

A buza boronálása.

Ha a buza tavasszal nem áll valami nagyon erősen, főleg azonban kissé kedvezőtlen időjárással a buzák idejekorán való megboronálásának biztos sikere lesz; miglen ha aprilis meleg,

vagy többször fordul elő jó meleg eső, akkor a boronálást bátran el lehet hagyni. De ha a meleg, nyirkos nyugati szél helyett száritó hideg keleti szél járja be a mezőt, mely a talaj nedvességét elvonja; akkor ott, hol nem boronálnak, számos repedés és rés támad, melyeknek következtében a tulságos kiszáradás elkerülhetetlen. E mellett a növények nemcsak az által szenvednek, hogy sok apró szivgyökér elszakad, hanem az által is, hogy a képződő, áthatlan kéreg a talajban folyó felbomlást megszünteti. Azonban nagyon meg kell ügyelni, hogy a boronálásnak helyes időpontját eltaláljuk. Legcélszerűbb lesz ez akkor, midőn a talaj már kissé megszáradt, de még annyi téli nyirokkal bír, hogy nem ragad. Ha a föld nagyon száraz lenne, esőt kell bevárni, mely a felületet ismét átmedvesíti; de egyszersmint ajánlatos lesz, ha a borona után közvetlenül hengerezünk, hogy az esetleg kitépett buzánövény azonnal a nyirkos talajhoz nyomuljon. Egyáltalában mindenkinek azt lehet ajánlani, hogyha már boronál, akkor mindig hengerezzen is; de könnyedén fagyos talajon néha a henger maga, borona nélkül is megteszi. —

Hivatalos felültetés.

Szóról-szóra magunkévá tesszük a „Székely Nemzet“ alábbi kifakadását:

Közelebről irtuk, hogy Csikmegyéből 50 székely leány fog mint gyári munkás az újvidéki és pancsovai selyemfonógyárakban alkalmaztatni. Irtuk, hogy a megyei közgazdasági előadó felhívására százával jelentkeztek Csikmegyéből a székely leányok, kik közül az 50 kiválasztandó lett volna. Most a szegszárdi selyemtenyésztési országos felügyelőség röviden megköszönte a megyei közgazdasági előadó buzgóságát s azt írja egy átiratban, hogy mihelyt a szükség gyári munkásokra mutatkozni fog, azonnal értesíteni fogja az előadót. Ebből tehát meg lehet érteni, hogy jelenleg szükség nincs munkásokra. Azok tehát, kik ilyenekül jelentkeztek és idáig várakoztak is, ne számítsanak ez idő szerint vállalkozásra. Az eset egy kissé furcsa, de hát így esett. Nem értjük a selyemtenyésztési felügyelőség eljárását, mert eljárásnak meg lehetős könnyelmű eljárás. Hivatalos megkeresésben fordul a közgazdasági előadókhoz s felkéri közbenjárásukat; közli a feltételeket stb. stb. A közgazdasági előadó komolyan veszi a felhívást s közli a megyei gazdasági egyesület hivatalos közlönyében. A felhívásnak eredménye az lesz, hogy néhány száz vállalkozó akad. A bizonytalanságban levők közel három hónapig ostromolják a közgazdasági előadót a válaszáért és megnyugtatóért. Az előadó minden felterjesztést még a kitett határidők letelte előtt megküldött a felügyelőségnek s most jó a lakonikus válasz, hogy „mihelyt szükség mutatkozik“. Akármilyen volt az oka a selyemtenyésztési felügyelőség szándéka megváltoztatásának, nem lehet elég méltó megrovással sujtani eljárását. Az ilyen eljárások okai annak, hogy valamely közgazdasági vagy társadalmi ügyben, ha felhívással járulunk a nagy közönség elé, legtöbbszörre süket fülekre találunk. Székelyesen szólva, ajánljuk az orsz. selyemtenyésztési felügyelőségnek,

hogy „máskor jobban rájja meg mit megakar enni.“ Az eljárást ajánljuk a földmívelési miniszterium figyelmébe s kérjük, utasítsa szakközegét komolyabb és megfontoltabb eljárásra. —

A sovány állatok husának tápértékéről.

A hus teljes értékéhez mindig a kövérség bizonyos foka kívántatik. A nem hizlalt, de azért jó természetes állapotban levő marhának husa nem ér annyit, mint a hizott marháé, a lesoványodott állatok husa pedig határozottan csekély értékű, sőt van oly foka a lesoványodásnak, melyben a husnak már alig van valami tápértéke. Ez vegyészetiileg is ki van mutatva, és tudni kellene ezt minden gazdasszonynak. A hizott ökrök husa átlag 50 százalék vizet tartalmaz, míg a félig hizott ökrök husában 70 százalék, a lesoványodottakéban plane 80 százalék a víz. Továbbá a physiologia azt tanítja, hogy a test kellő táplálásához egy kis kövérség is szükségeltetik. Egy olyan darab hus, melyen egy kis kövérség van, sokkal táplálóbb, mint egy egészen sovány husdarab, mely különben is a főzés vagy sütés folyamán egészen összezsugorodik. Ha a hus halvány, sárgyadt és sovány, következtetni lehet, hogy az lesoványodott állatból nyeretett. Erre különben még a csontokból is lehet következtetni, mert a lesoványodott állat velője kövérség helyett vizenyős, nyálkás alkatrészeket tartalmaz. Ez utóbbi esetben még a kellő elővigyázat is indokolt, mert valószínű, hogy a hus beteg állatból származott. A lesoványodott disznó husát pedig feltétlenül ki kell zárni a konyhából, mert egészséges disznót lesoványodott állapotban sohasem vágnak le. (F. G.)

A védnövény hatása az alatta levő vetésre.

Minden gazda tudja, hogy némely növény védnövénynek vetve, jobban diszlik mint a tiszta vetésnél. Az a kérdés tehát, hogy mi lehet ennek az oka? Dr. E. Wollny tanár érdekes közleményeket tett e tárgyban. Észlelései szerint a védnövény hatását az alávetett növényekre azon befolyások közvetítik, melyeket a védnövény a talaj physikai tulajdonságaira gyakorol. A növénytakaró megváltoztatja a víz elosztását a talajban és csökkenti a talaj hőmérsékét. Míg az ugarokon a legfelső talajréteg vízben a legszegényebb a mélyen fekvő rétegek pedig vízdúsak, a növényekkel borított talajon a növények vizet felszívó gyökerei a mélyebb rétegből vonják el a nedvességet, ellenben az elpárologást előidéző tényezők, (szél, napsütés) ellen védett legfelső réteg vízben aránylag gazdag. E körülmény világossá teszi a védnövény hatásának okait. Finomszemű magvak (here, fű, kömény stb.) melyeket csak sekélyen szabad alászántani, a kopáron fekvő földeken a felső réteg vízhiánya vagy tulságos melegsége folytán vagy épen nem csiráznak, vagy csak igen bizonytalan fejlődésnek néznek eleje, holott a védnövény alatt, mely a vizelosztás és hő tekintetében nekik kedvez, a csirázás akadálytalanul történhetik. Ha a fiatal növények már annyira kifejlődtek, hogy gyökereik behatolnak ama talajrétegekbe, melyet már a védnövény gyökerei tartanak elfoglalva, a védnövényt el kell távolítani, különben a fiatal növények a vízhiány és erős beárnyékolás folytán szenvedni fognak. A világosság hiánya ugyanis akadályozza a növények azon

működését, hogy tápanyagokat vegyenek fel és változtassanak át, másrészt pedig fokozza a hosszirányban való növekedést és gátolja a vastagodást. A utóbbi hátrányok Wollny megfigyelései szerint kevésbé vehetők észre, ha a védnövényt nem szórva, hanem sorba vetjük, még pedig északról délnek futó sorokban. Így azt találták, hogy a növények között levő levegő, valamint a talaj átlagban 0-70 C°szal melegebb a soros vetésnél, mint a szórtnál. Hasonlóan áll a dolog a vztartalomnál is, 10 cm. sortávolság mellett a talaj vztartalma a sorokban 1%-kal, a sorok között pedig mintegy 3%-kal csekélyebb volt, mint 25 cm. sortávolságnál. A védnövény sorainak nagyobb távolsága tehát magasabb hőmérséklet és a talajban nagyobb vztartalmat idéz elő, a mi az alávetett növényre bizonyára kedvező. (G. K.)

Uj méhészeti szaklap.

Az erdélyrészi okszerű méhészegylet, mely rövid fenállása daczára oly elismerésreméltó eredményeket tudott kivívni, már is szerzett érdemeit egy ujjal kívánja tetézni, midőn „Méhészeti Közlöny“ czim alatt külön egyleti szakközlönyt hiv életbe, melynek előfizetési felhívásából a következőket közöljük:

„A „Méhészeti Közlöny“ arra fog törekedni, hogy felöleljen mindent, mi a méhészet terén megfigyelést érdemel; gondoskodva lesz arról, hogy méhészt barátaink változatos tartalmánál fogva minél több oldalról hasznosíthassák. Ebből az okból külön rovatot nyitunk a méhészeti teendők sorozatának. Helyet adunk a vidéki levelezéseken kívül a kérdések és feleletek rovatának, melyben méhészt barátaink a méhészt és azzal kapcsolatos kérdésekben felvilágosítást nyernek. Ezekon kívül külön rovata lesz a méhészeti üzletre vonatkozó közleményeknek, végül az egyleti tagok üzleti értesítései díjtalan vétetnek fel.“

„A „Méhészeti Közlöny“ megjelen minden hó 15 én, f. évi april 15-től fogva. Előfizetési ár: egész évre csak 2 forint. A központi és főkegyeletok tagjai a rendes társág díján kívül semmit sem fizetnek e folyóirat bérmentes megküldéseért.“

„Az előfizetési felhíváson egyleti tagságra is történhetik beiratkozás. Ez esetben az egyleti tagok sorába belépő uj tag az alapszabályok 4. §. értelmében a tagsági díj (2 frt) fizetése iránti kötelezettséget 5 évre vállalja el; ellenben egyidejűleg megszerezte a jogot arra, hogy a 2 frt tagsági díjért a „Méhészeti Közlöny“-ön kívül részesül az évente megtartandó ingyenes kisorsolásokban és egyéb kedvezményekben is.“

„Az előfizetési, illetőleg tagsági díj (2 frt) egyleti pénztárnok: Fodor Gyula urhoz küldendő mielőbb be (lakás: Felső keresztuczca 1. szám) és pedig legegyszerűbben posta-utalványnyal.“

„A „Méhészeti Közlöny“ nagy 8-rét alakban mintegy másfél ives terjedelemben fog megjelenni.“

„A folyóirat szerkesztése egy felügyelő bizottság ellenőrzése alatt fog állani, mely az erdélyrészi okszerű méhészegylet választmánya kebeléből következőleg alakult: Albu József, Csiki János József, Fodor Gyula, id. Hutter Sa-

mu, dr. Kőműves Gerő és Szentgyörgyi Lajos, szerkesztést pedig Bodor László I-ső alelnök volt szives elvállalni.“

Kedves köteletséget teljesítünk, midőn e korszerű vállalatot részünkről is a t. érdeklődők figyelmébe a legmelegebben ajánljuk. —

Kertészeti kiállítás Budapesten.

Az orsz. magyar kertészeti egyesület 1886. april hó 25-től május hó 2-áig Budapesten a városligetben első tavaszi kiállítását rendezi. Bejelentési iver az egyesület titkári hivatalában kaphatók és april 15-éig két példányban kitöltve benyújtandók; a tér-díj □ meterenkint tagoknak 50 kr, nem tagoknak 1 frt. A tárgyak april 20—23-áig az egylet czimén küldendők be, ugyanekkor lesz átszolgáltandó a tárgyak lajstroma s a katalogusba szánt adatok. A kiállításnak öt osztálya van, u. m. I. Nyíló virágok és más disznövények. II. Élő virágokból összeállított kézimunkák. III. Konyhakertészt: Hajtatott (üzdesztet útján előállított) korai főzelék-növények és zöldségfélék. Szabad-földben termelt zöldség félék. Jól áttelelt 1885. évi zöldségfélék, mint: karfiol, kalaráb és gyökerneműek. Főzelék-növények rászái (palántái). IV. Gyümölcskertészt: 1885. évben termelt és áttelelt alma, körte, dió, mogyoró, mandola és szőlő. Hajtatott (üzdesztet útján előállított) korai szamócza. V. Kertészeti eszközök és berendezések: Konyhakerti és virágmagvak. Kerttervek stb. Irodalmi termékek stb. Csokortartók, virágtartók sat. Különféle kerti eszközök stb. Kerti butorok.

Díjakul az orsz. magyar kertészeti egyesület arany, ezüst, vagy bronz okleveleket fog kiosztani; azonfelül testületok és magánosok is ajánlottak fel díjakat. A bírálát april hó 25-én délelőtt fog megejjetni. Kivánatos, hogy az ifju egyesület e derék vállalkozásába; az arra hivatottak minél nagyobb számban vegyennek részt.

Jó alkalom gyümölcseladásra.

Spiegel S. gyümölcskereskedő urnak (Budapest VI. Andrassyút 20.) a budapesti országos kiállítás nemzetközi gyümölcstarlatán feltűnően a gyönyörű erdélyi csoport, több ezernyi almát és körtét rendelt meg Alsó-Fehér, Kis-Küküllő, Torda-Aranyos stb. megyékből és örömmel említjük meg, hogy az illető tulajdonosok ritka szoliditással és előzékenységgel szolgálták ki az említett czéget. Miután azonban az illető urnaknak készlete teljesen elfogyott, azon felhívást intézzük hazarészünk t. termelőihez, hogy a ki értékesíteni akarja még meglevő gyümölcskészletét, forduljon fenti czim alatt m ustrával kísért ajánlatával Spiegelhez, még pedig minél előbb, mert a küldemények ugyis késedelmesen érkeznek fel Budapestre. A czég szivesen vesz Batul, Pónyik, Gyógyi, Török Bálint, Calvil stb. almát, csak tiszta, hibátlan, szép, egészséges gyümölcs legyen; míg ellenben hibás, férges, ragyás, foltos, zúzott terményt ingyen sem használhat. Megjegyezzük, hogy a Spiegel czég körtét is — a mennyiben még volna — szivesen vásárol. —

Megyei egyletek működése.

I.

A maros-tordamegyei gazdasági egylet az idei nagygyűlés által elfogadott költségvetés és program értelmében 1886-ra öt fehér erdélyi fajú szarvasmarha állatkiállítását szándékozáva rendezni, kiállítási helyekül Hodos, M.-Bánd, Görgény-Szent-Imre, Gyalakuta és Nyárádszereda fogadtattak el. Egyidejűleg a bíráló bizottságok is megválasztattak, a következő sorrenddel: A Hodoson április 15-én megtartandó tárlatra: Kovács Ferencz elnökle alatt, Körösi Albert alelnök. Tagoknak: Deák Lajos, Apor György, Márton János, Baranyai Béla és a községből a helyszínen még 2 tag. A Mezőbándon április 28-án megtartandó kiállításra: Szentkirályi Gyula elnökle alatt, Jenei Károly, Molnár Mihály, Sándor Pál, Nagy Ferencz, Kovács Dániel és a községből a helyszínen még 2 tag. A május 5-én Görgényszentimrén megtartandó tárlatra: Körösi Albert elnökle alatt Gálfi Sándor, Nagy Tamás, Macskási István, Miriszlai Sándor, Baranyai Béla, László Miklós és a községből a helyszínen még 2 tag. A június 9-én Gyalakután megtartandó tárlatra Filep Kálmán elnökle alatt Sipos Sándor, Ujvárosi Samu, Simó József, Santa Károly, Simény György és a községből a helyszínen még 2 tag. A július 30-án Ny.-Szeredában megtartandó tárlatra Szabó János elnökle alatt Nagy Dénes, Bartók László, Szász Károly, Márton János, Hajdu Mózes, Santa Károly és a községből a helyszínen 2 tag. —

II.

A fogarasmegyei gazdasági egylet közgyűlése martius hó 17-én folyt le. Elnök Horváth Mihály főispán egy a helyzetet feltűntető csinos beszéddel az ülést megnyitván, egyleti titkár olvassa fel az évi jelentést, mely tudomásul vétetvén, a nevezetesebb ügyek kerültek tárgyalás alá. A többek között megemlítjük, hogy a nmlgu ministerium hajlandó a fogarasi ménes uradalomban, ha az üzemterv megengedi, fajsértést tenyészteni. Az egylet a múlt évben 2000 darab alma és körtemagoczt, és 10,000 nemes fűz dugványt kapott ajándékba a kormánytól. Az erdélyi gazdasági egylet felhívása a paszuly értékesítése iránt kiosztva lett, de eredményre nem vezetett. A múlt év szeptember 20-án Alsó-Visten kitűnően sikerült állatkiállítás és szántásverseny rendeztetett. A szövetségbe lépett gazdasági egyletek végrehajtó bizottsága felhívta az egyletet, hogy a megyei parasztbirtokok állapotát írja le, — a leírással a közgazdasági előadó bizatott meg. Lépések tettek az iránt, hogy minden községi iskolánál faskola létesíttessék, mi célból a ministeriumtól 9000 magoczt kéretett, valamint oltógalyak beszerzéséről is gondoskodva lett. A selyemtenyésztés előmozdítása céljából, miután ez Fogarasmegyében sikeresen üzhető, az egylet kiosztás végett eperfa magvakat rendelt a szegszárdi selyemtenyésztési intézetből. Hogy a gazdák jutányosabban szerezhessenek be vetőmagvakat, egyleti magárusítás létesíttetett, valamint elhatározatott a keres-

kedelmi, ipar- és gyógynövények meghonosítása szempontjából azokkal kísérlet tétessék. A dohánytermelés fokozását színtén célul tűzte ki az egylet, hogy a régi hírnevét ne csak megőrizze, hanem azt még nagyobbítsa. Végül Sárkányban ez év őszén egy gazdasági kiállítás rendezését határozta el a közgyűlés, minek kivételével az igazgató választmány bizatott meg.

III.

A kolozsvári gazdasági egylet

első rendes közgyűlését 1886. évi április hó 4-ikén délelőtt 11 órakor tartja meg a városház nagytermében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a múlt évi működésről és tervezet a jövő évi teendőkre nézve. 3. Zárszámadás megvizsgálása és a felmentvény kiadása. 4. A jövő évi költségvetés megállapítása. 5. Választmányi és tagsági indítványok tárgyalása. 6. Egy 3 tagból álló számadás-vizsgáló bizottságnak előre leendő megválasztása. Melyre ugy az egylet tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom. Kolozvárt, 1886 márczius hó 22-én. Nagy Lajos, alelnök.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Eladó gőzcséplőgép.

A fogarasi kir. ménesbirtokon egy nyolcz lőerejű még használható állapotban levő Clayton- és Shuttleworth-féle gőzcséplőgép mozgonnyal együtt eladó.

Részletes értesítést a ménesbirtok igazgatóságánál nyerhetni Fogarason, hol a gép is megtekinthető.

(3.) (3-6) Ménesbirtok igazgatóság.

Az Equitable

életbiztosító társaság New-Yorkban alapított 1859-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én 788 993,384 o. é. frt.
A társaság vagyona 1884. decz. 31-én 148 312,910 o. é. frt.
Nyeremény tartalék 1884. " " 26 733,223 o. é. frt.
Az 1884-ben kötött új biztosítások összege 216.436,495 o. é. frt.
Az egész nyeremény a biztosítottak közt osztatik szét.
Minden kötvény három év múlva megtámadhatlanná válik.

Magyarországi vezérképviselőség

(6.) (4-10) Budapest Andrassy-ut 12.

ELADÓ MAGVAK.

A közelgő tavaszi időnyre van szerencsém minden tisztelt mezei gazda, kert és földbirtokosnak dúsan berendezett magüzletemet legmelegebben ajánlani.

Különösen ajánlok: arankamentes valódi francia, olasz és magyar luczernát hat különböző fajban, valódi stirii és belföldi lóhert, egyenesen Angliából hozatott angol perjét, valódi oberndorfi répamagot stb. stb.

Továbbá kitünő csiraképességgel bíró kerti és veteménymagvakat, mind a leghiresebb termelőktől beszerelve.

Nagy választék a legszebb oltott és szemzett magas és törpe rózsákból, valamint különféle növényekből.

Ismét eladóknak előnyárok.

Terjedelmes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve.

(2—3) Kiváló tisztelettel: (11.)

Tauffer Ferencz utóda,

Kolozsvárt, belközép-utca, alapított 1842.

Eladó bikák.

Udvarhelymegyében, Vécze községében (u. p. Nagy-Kend) **Mezey Lajos** cs. k. kapitányánál négy magyar faju két éves **kitüntetett** bika eladó. (10.) (2—3)

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

(7—24.) (1.) **Krocsák G. Emil,** e. ügyvezető.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús	
helye	napja								széna	szalma			
k r a j c z á r o k b a n													
Bécs	mártius	30	mefermázsa	925	—	715	725	725	620	—	—	—	—
Budapest	mártius	30	"	855	—	670	695	688	570	—	—	—	—
Brassó	mártius	26	hektoliter	700	380	380	250	210	330	290	240	240	36
Deés	mártius	30	"	600	560	520	—	200	380	620	280	320	24
Fogaras	mártius	26	"	680	580	350	—	200	350	320	200	210	28
Gyula-Fehérvár	mártius	27	"	575	500	400	—	225	325	450	155	260	40
Kézdi-Vásárhely	mártius	24	"	720	500	400	300	210	420	250	90	250	28
Kolozsvár	mártius	25	metermázsa	780	—	580	—	500	450	500	200	300	38
Maros-Vásárhely	mártius	25	metermázsa	683	525	525	480	440	390	360	180	300	32
Nagy-Szeben	mártius	26	hektoliter	600	480	380	—	220	340	230	150	350	34—36
Nagy-Várad	mártius	30	"	568	455	395	326	202	370	450	160	420	48
Sepsi-Szent-György	mártius	29	"	720	630	420	300	220	390	300	125	150	32
Szász-Régen	mártius	25	"	550	460	360	290	185	300	460	260	260	24
Torda	mártius	27	"	600	400	400	400	200	310	300	30	250	32

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület.